

Относно зададени въпроси от членове на БЗС, свързани с Наредба № Н-18 от 13 декември 2006г. за регистриране и отчитане чрез фискални устройства на продажбите в търговските обекти, изискванията към софтуерите за управлението им и изискванията към лицата, които извършват продажби чрез електронен магазин.

1. Въпрос: Какви са изискванията за дентална практика във връзка с Наредба Н-18

Наредбата се отнася за всички търговски обекти, без да прави разграничения от вида обект или вида дейност, която се извършва в обекта.

Съгласно допълнителните разпоредби от ЗДДС, т. 41. *"Търговски обект" е всяко място, помещение или съоръжение (например: маси, сергии и други подобни) на открито или под навеси, във или от което се извършват продажби на стоки или услуги, независимо, че помещението или съоръжението може да служи същевременно и за други цели (например: офис, жилище или други подобни), да е част от притежаван недвижим имот (например: гараж, мазе, стая или други подобни) или да е производствен склад или превозно средство, от което се извършват продажби.*

Денталните практики независимо от правния си статут /ЕТ, ЕООД, ООД, АД/ попадат в този обхват, т.е., те са търговски обект и са задължени да спазват всички изискванията на наредбата в т.ч. да имат касов апарат отговарящ на изискванията на наредбата, да регистрира извършваните от него продажби в търговски обект чрез ФУ, както и при използване на СУПТО по Чл. 52а. (1) касовият апарат да бъде свързан със софтуера.

Изключение е само денталната практика, която извършва дейността си като свободна професия, за нея не важи Наредбата

Наредба № Н-18 Чл. 4. Не е задължено да регистрира извършваните от него продажби в търговски обект чрез ФУ/ИАСУТД лице, което извършва следните дейности:

8. дейност на лица, упражняващи свободна професия;

2. Въпрос: Необходимо ли е денталната практика да има СУПТО свързан с касовия апарат

Съгласно § 1, т. 84 от ДР на ЗДДС *„софтуер за управление на продажбите в търговския обект“ (СУПТО) е всеки софтуер или модул от софтуер, независимо от технологиите за реализацията му, използван за обработка на информация за извършване*

на продажби на стоки и/или услуги в търговски обект, за които е налице задължение за издаване на фискален бон.

Съгласно §1, т. 19 от ДР на Наредба № Н-18/2006 г. „**управление на продажбите**“ чрез използване на софтуер за управление на продажбите в търговски обект е процес по автоматизирана обработка на информация за извършване на продажби на стоки или услуги, включващ проследяване на движението на стоките или изпълнението на услугите от заявяването им до тяхното предоставяне и/или извършване на плащане.

Тълкуването на НАП „Речниковото значение на думата „процес“ е последователна смяна на състоянието в развитието на нещо (ход-развой). Задължително изискване, заложено в определението, е обработката на информацията да бъде автоматизирана. Това означава, че софтуерът автоматизирано следва да обработва и съхранява в база данни въвеждана информация за количество, вид и продажна цена на заявени от клиент стоки и/или услуги и да отразява тяхното предоставяне/заплащане. Точно тази автоматизирана обработка и наличието на посочената информация дава възможност на търговеца да проследи връзката между извършваните продажби и използваните за тях ресурси (напр. стоки, материали, човекочасове, заетост на стаи и др.).

В случаите, в които за целите на дейността на задълженото лице се използват отделни софтуери/модули, обезпечаващи цялостната дейност и организация на работа на лицето, например изчислителни програмни продукти, програми за управление на човешките ресурси, статистически и анализаторски софтуери и др., за СУПТО ще се считат тези от тях, които притежават посочените по-горе характеристики. Няма пречки СУПТО да има и други функционалности, извън посочените, както и да подава/получава информация към/от други софтуерни модули/продукти.“

Наредбата определя 2 вида СУПТО в чл.52 а /1/ и чл.52 а /2/

Чл. 52а. (1) (Нов - ДВ, бр. 80 от 2018 г., предишен текст на чл. 52а - ДВ, бр. 26 от 2019 г., в сила от 29.03.2019 г.) Софтуерът за управление на продажби в търговски обект трябва да отговаря на изискванията съгласно приложение № 29.

(2) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2019 г., в сила от 29.03.2019 г.) Когато в търговски обект се използва софтуер за управление на продажби, чрез който се управляват продажби на стоки или услуги, заплащани напълно или частично от Националната здравноосигурителна каса съгласно националните рамкови договори за медицински дейности и за дентални дейности или Индивидуалния договор за заплащане на

лекарствени продукти по чл. 262, ал. 6, т. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, на медицински изделия и на диетични храни за специални медицински цели, сключен по реда на Закона за здравното осигуряване, и когато с този софтуер не се управляват други продажби, същият трябва да отговаря най-малко на изискванията по т. 1, 2, 4, 6 и 7 от приложение № 29.

В случая на **52а. (1)** Софтуерът трябва да отговаря на изискванията на приложение № 29 в това число

8. Софтуерът осигурява свързаност с ФУ по начин, позволяващ получаване в реално време на информация за статуса на ФУ. Софтуерът блокира операциите по откриване и приключване на продажба в случаите, когато статусът на ФУ не позволява издаване на ФБ.

Тоест, използвайки СУПТО по **52а. (1)** ще трябва да бъде свързан с касовия апарат и да се подават всички отчети по наредбата.

В случая на **52а. (2)** софтуера се използва само за фактуриране към Здравната каса и не трябва да бъде свързан с касовия апарат.

За по голяма разбираемост софтуерните фирми използват термините:

- „ОЛЕКОТЕНО СУПТО” – това са софтуери, регистрирани по чл. 52а, ал. 2 от Наредба Н-18. Отнася се за софтуери, които управляват продажбите за дейности по НЗОК и може да ползват облекчен режим с минимални изисквания.

При тези софтуери, касовият апарат не се свързва със софтуера и се издават само фактури към НЗОК

- „ПЪЛНО СУПТО” – това са софтуери, регистрирани по чл. 52а, ал. 1 от Наредба Н-18. Спазват се всички регистрации на Наредбата, като е задължителна връзка с касов апарат. С подобен софтуер може да се следят всички финанси в лечебното заведение, включително и на частните пациенти.

Личен избор на денталната практика е дали да използва СУПТО по **52а. (1)** или не. Ако не използва такъв софтуер, всички фактури, с изключение на тези към НЗОК, ще трябва да ги правите от кочан или друга бланка, но не и да се въвеждат през софтуер.

Поради голямото разнообразие от дентални софтуери е желателно консултация с производителя/разпространителя на софтуера дали използвания софтуер в денталната практика дали отговаря на изискванията за СУПТО или не.

3. Въпрос: Има ли някакви по-специални и различни изисквания?

Наредбата се отнася за всички търговски обекти, без да прави разграничения от вида обект или вида дейност, която се извършва в обекта. Единствено чл.52 а /2/ регламентира заплащани от НЗОК суми

4. Въпрос: До кога е срока за привеждане на практиката към Наредба Н-18

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2019 г., в сила от 29.03.2019 г., изм. - ДВ, бр. 75 от 2019 г.)
Лицата по чл. 3, които не са регистрирани по ЗДДС и използват софтуер за управление на продажби, привеждат дейността си в съответствие с изискванията на наредбата, включително по отношение на фискалните устройства, **в срок до 31 януари 2020 г.** Тези лица подават информацията съгласно приложение № 32 в срок до 31 март 2020 г.

Г-н Иван Иванов
Финансов съветник на БЗС

Адв. Лъчезар Чутурков
Юридически съветник на БЗС